

Başvuru Numarası	: 2024/982
Toplantı Tarihi/Sayısı	: 04.06.2025/61
Karar Numarası	: 2025/345
Başvuran	: İ.D.
Başvuran Vekili	: -
Adres	: -
Muhatap Kurum/Kişi	: Burdur Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres	: -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın haksız yere verilen disiplin cezaları nedeniyle ortak etkinlik ve faaliyetlere katılamadığı ve İdare tarafından odasından su ısıtıcısı, çakmak, bıçak, tıraş bıçağı ve televizyonun alındığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Disiplin Kurulu Başkanlığının kendisi hakkında haksız yere hücreye koyma disiplin cezası verdiğini,

b. Ortak sosyal faaliyet ve etkinliklere katılamadığını,

c. İnfaz ve koruma memurları dışında aylardır kimseyi göremediğini,

ç. 20/5/2024 tarihinde disiplin cezasını infaz ederken kaldığı odadan su ısıtıcısı, çakmak, bıçak, tıraş bıçağı ve televizyonun alındığını iddia etmektedir.

3. Muhatap Burdur Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Kurumun yüksek güvenlikli bir ceza infaz kurumu olduğu,

b. 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun hükümlerine uygun olarak başvuranın 25/9/2023 tarihinden bu yana Kurumun yüksek güvenlikli bölümünde barındırıldığı,

c. Başvurana 18/4/2024 tarihli ve ... sayılı Disiplin Kurulu Başkanlığı kararı ile “*Kurum görevlilerine hakarete veya tehditte bulunmak*” eyleminden dolayı “*11 gün hücreye koyma*” disiplin cezasının verildiği, disiplin cezasının infazına 20/5/2024 tarihinde başlanıldığı,

ç. Başvuranın cezasının odasında infaz edildiği ve infaz esnasında kendisine ve başkasına zarar vermemesi için odasında bulunan kesici, delici ve yanıcı malzemelerin alındığı belirtilmektedir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle;

a. Muhatabın yazılı görüşünü içeren evrakın kendisine ulaşmadığı bu nedenle ek süre verilmesini talep ettiği belirtilmektedir.

5. Başvurana gönderilen evrakın ulaşip ulaşmadığı bilgisi kontrol edilmiş ve eksiksiz ulaştığı anlaşılmıştır. Buna karşılık, evrak tekrar gönderilerek başvurana görüşünü bildirmesi için ek süre verilmiş ancak herhangi bir görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesi şöyledir: "*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. (...) Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz (...)*"

7. Anayasa'nın "*Yargı yetkisi*" başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir: "*Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır.*"

8. Anayasa'nın "*Mahkemelerin bağımsızlığı*" başlıklı 138'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir: "*Hâkimler görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz. (...)*"

9. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

10. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılanların ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

11. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar*" başlıklı 40'ıncı maddesi şöyledir: "*Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.*"

12. Mezkûr Yönetmelik'in "*İşleme konulmayacak başvurular*" başlıklı 45'inci maddesi şöyledir: "*Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemlere ilişkin başvurular ile aşağıdaki*

başvurular işleme konulmaz: a) Kurumun görev alanı içerisine girmeyen başvurular, b) Hakkın kötüye kullanılması niteliğindeki başvurular, c) Dava konusu olmuş başvurular. ”

13. Mezkûr Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir: "*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*"

14. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir: "(1) *Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularla ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48' inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

15. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

16. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde, insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

Başvuranın kendisine haksız yere disiplin cezası verildiği iddiasına ilişkin olarak;

17. Muhatap Kurum, 18/4/2024 tarihli ve ... sayılı İdare ve Gözlem Kurulu kararı ile başvurana disiplin cezası verildiğini ve bu cezanın infazı sırasında odasından söz konusu eşyaların alındığını belirtmektedir.

18. 23/5/2001 tarihli ve 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu "*İnfaz hâkimliklerinin görevi*" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının 3'üncü bendinde "*Hükümlü ve tutuklular hakkında alınan disiplin tedbirleri ve verilen disiplin cezalarının kanun veya diğer mevzuat hükümlerine aykırı olduğu iddiasıyla yapılan şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak.*" hükmü yer almaktadır.

19. 5275 sayılı Kanun'un "*Disiplin cezasını gerektiren eylemlerin tekrarı, disiplin cezalarının infazı ve kaldırılması*" başlıklı 48'inci maddesinin üçüncü fıkrasında "*Disiplin cezalarının infazı; a) Hücreye koyma ve odaya kapatma cezasının infazına, infaz hâkiminin onayı ile başlanır. Hücreye koyma ve odaya kapatma cezasına ilişkin diğer hükümler saklı kalmak üzere, kesinleşen disiplin cezalarının infazına*

derhâl başlanır (...)" hükmü yer almaktadır.

20. 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik’in “*Disiplin kurulu*” başlıklı 24’üncü maddesinin birinci fıkrasına göre; “*Disiplin kurulu; kurum müdürünün başkanlığında idare memuru, psiko-sosyal yardım servisinde görevli her meslek grubundan kurum müdürü tarafından seçilen birer temsilci, öğretmen, atölye şefi ile sorumlu infaz ve koruma başmemurundan oluşur.*”

21. Mezkûr Yönetmelik’in “*İdare ve gözlem kurulunun görev ve yetkileri*” başlıklı 28’inci maddesinde “*İdare ve gözlem kurulu aşağıda sayılan işleri yapmakla görevli ve yetkilidir: a) Hükümlülerin suç türlerini belirleyerek, durumlarına uygun kurumlara ayrılmalarını sağlamak ve bunlara uygun olacak infaz ve iyileştirme rejimini saptamak. (...) e) İyileştirme programları kapsamında spor alanları, çok amaçlı salon, kütüphane ve iş atölyelerinden yararlanma gibi faaliyetlere katılabilecek durumdaki hükümlüler ile kurumun iç hizmetlerinde çalıştırılacak hükümlülerin belirlenmesi ile ilgili karar almak. f) Tehlikeli hâli bulunan ya da örgüt mensubu olan hükümlülerle ilgili olarak, telefon görüşmeleri ile radyo, televizyon yayınları ve internet olanaklarından yararlanma hakkının kısıtlanmasına karar vermek (...)*” hükmü yer almaktadır.

22. 29/12/2020 tarihli ve 31349 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik’in “*Kurul kararları*” başlıklı 17’nci maddesinin birinci fıkrasında “*Kurul kararları gerekçeli olarak yazılır; karara karşı başvuru yolu, mercii, süresi ve şekli kararda açıkça belirtilir.*” hükmü yer almaktadır.

23. 18/4/2024 tarihli ve ... sayılı Disiplin Kurulu kararı incelendiğinde, başvuranın arama esnasında zorluk çıkarması ve görevli personele hakaret etmesi sebebiyle disiplin cezası verme kararı alındığı anlaşılmıştır. Başvuran dilekçesinde, disiplin cezasının haksız yere verildiğini belirtse de iddiasına yönelik herhangi bir açıklamada bulunmamıştır. Ayrıca, başvuran söz konusu karara ilişkin yürütülen soruşturma aşamasında sözlü veya yazılı savunmada bulunmamış ve söz konusu kararın uygulanmasının başlamasının ertesi günü Kurumumuza başvuruda bulunmuştur.

24. Başvuranın Kuruma giriş yaptığı tarihten bu yana aldığı disiplin cezalarına ilişkin sunulan bilgi ve belgeler incelendiğinde;

- 3/10/2023 tarihli ve ... sayılı Disiplin Kurulu Başkanlığı kararı ile 5275 sayılı Kanun’un 42’nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan “*Gereksiz olarak marş söylemek veya slogan atmak*” hükmü gereğince “*2 ay haberleşme veya iletişim araçlarından yoksun bırakma*” disiplin cezası verildiği, başvuranın ilgili disiplin kararına karşı Burdur İnfaz Hâkimliğine şikâyet başvurusunda bulunduğu ve Hâkimlik tarafından 8/11/2023 tarihli ve ... Esas ve ... Karar sayılı karar ile şikâyetin reddedildiği,

- 3/10/2023 tarihli ve ... sayılı Disiplin Kurulu Başkanlığı kararı ile başvuranın mektubunun *sakıncalı mektup* olduğunun tespit edildiği, başvuranın ilgili disiplin kararına karşı Burdur İnfaz Hâkimliğine şikâyet başvurusunda bulunduğu ve Hâkimlik tarafından 31/10/2023 tarihli ve ... Esas ve ... Karar sayılı karar ile şikâyetin reddedildiği,

- 10/11/2023 tarihli ve ... sayılı Disiplin Kurulu Başkanlığı kararı ile 5275 sayılı Kanun'un 44'üncü maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendinde yer alan "*fırara teşebbüs etmek*" hükmü gereğince "*1 günden 10 güne kadar hücreye koyma*" disiplin cezası verildiği, başvuranın ilgili disiplin kararına karşı Burdur İnfaz Hâkimliğine şikâyet başvurusunda bulunduğu ve Hâkimlik tarafından 15/12/2023 tarihli ve ... Esas ve ... Karar sayılı karar ile şikâyetin reddedildiği,

- 18/4/2024 tarihli ve ... sayılı Disiplin Kurulu Başkanlığı kararı ile 5275 sayılı Kanun'un 44'üncü maddesinin ikinci fıkrasının (j) bendinde yer alan "*Kurum görevlilerine hakaret veya tehditte bulunmak*" hükmü gereğince "*1 günden 10 güne kadar hücreye koyma*" disiplin cezası verildiği, başvuranın disiplin soruşturması aşamasında sözlü veya yazılı savunmada bulunmadığı ve bu cezaya karşı şikâyet yoluna başvurmamış, cezanın infazına başlanmasının ertesi günü Kurumumuza başvuruda bulunduğu anlaşılmıştır.

25. Başvuranın iddia ve talebi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde, talebin yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğu, yargılama görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun Yönetmelik'in 48'inci maddesinin birinci fıkrası (a) bendi gereği Kurumun görev alanına girmediği ve inceleme şartlarını taşımadığı gerekçesiyle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

Başvuranın ortak sosyal faaliyet ve etkinliklere katılmadığı, infaz ve koruma memurları dışında aylardır kimseyi göremediği iddiasına ilişkin olarak;

26. 5275 sayılı Kanun'unun 3'üncü maddesine göre infazda temel amaç "*öncelikle genel ve özel önlemeyi sağlamak, bu maksatla hükümlünün yeniden suç işlemesini engelleyici etkenleri güçlendirmek, toplumu suça karşı korumak, hükümlünün; yeniden sosyalleşmesini teşvik etmek, üretken ve kanunlara, nizamla ve toplumsal kurallara saygılı, sorumluluk taşıyan bir yaşam biçimine uyumunu kolaylaştırmak*" olarak belirlenmiştir. İnfazın yöntemi ve infaz sürecindeki davranışların, mahkûmları, özgürlükten mahrum kalmanın doğal sonucu olan kaçınılmaz elem seviyesinden daha fazla sıkıntılı veya eziyetli bir duruma sokmaması gerekir (Anayasa Mahkemesi [AYM], *Turan Günana*, B. No: 2013/3550, 19/11/2014, para.39).

27. Buna ek olarak, disiplin cezalarının hiçbir durumda işkence veya diğer zalimane, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya ceza seviyesinde olamayacağı; belirsiz hücre hapsi, uzun süreli hücre hapsi, mahpusun karanlık veya sürekli aydınlık hücreye yerleştirilmesi, bedensel ceza, mahpusun yiyecek veya içme suyunun azaltılması, toplu cezalandırmanın özellikle yasak olduğu belirtilmektedir (Birleşmiş Milletler Mahpusların Islahı için Asgari Standart Kurallar/Nelson Mandela Kuralları, para.43).

28. 5275 sayılı Kanun'un "*Disiplin cezaların niteliği ve uygulama koşulları*" başlıklı 37'nci maddesinin birinci fıkrasına göre "*Hükümlü hakkında kurumda, düzenli bir yaşamın sürdürülmesi, güvenliğin ve disiplinin sağlanması bakımından kanun, yönetmelikler ile idarenin uyulmasını emrettiği veya gerekli kıldığı davranış ve tutumları, kusurlu olarak ihlâl ettiğinde, eyleminin niteliği ile ağırlık derecesine göre Kanunda belirtilen disiplin cezaları uygulanır (...)*"

29. Muhatap Kurumca sunulan bilgi ve belgeler incelendiğinde; başvuranın 16/7/2024 tarihinde kapalı spor salonu etkinliğine katıldığı, 24/7/2024 tarihinde açık halı saha etkinliğine katıldığı ve 29/7/2024 tarihinde masa tenisi etkinliğine katıldığı anlaşılmaktadır. Buna ek olarak, başvuran hakkında Kuruma giriş yaptığı tarihten itibaren İdare ve Gözlem Kurulu tarafından birçok atölye ve spor faaliyetine katılımının uygun görüldüğü hususunda karar alındığı, ancak başvuranın hakkında verilen disiplin cezaları nedeniyle bu etkinliklerden bir kısmına katılamadığı anlaşılmaktadır.

30. Bu durumda, başvuranın ortak sosyal faaliyet ve etkinliklerden bir kısmına katılamayışının kendi kusurlu eylemleri nedeniyle aldığı disiplin cezalarından kaynaklandığı, bu cezaların yargı mercilerinin incelemesinden de geçerek hukuka uygunluğunun tescil edildiği anlaşıldığından, bu iddia kapsamında hak ihlalinin bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

Başvuranın 20/5/2024 tarihinde disiplin cezası infaz edilirken kaldığı odadan su ısıtıcısı, çakmak, bıçak, tıraş bıçağı ve televizyonun alınarak mağdur edildiği iddiasına ilişkin olarak;

31.17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik’in “*Elektrikli eşyalar*” başlıklı 9’uncu maddesinin birinci fıkrasında “*Koğuş, oda ve eklentilerinde, kurumun elektrik tesisatı, fiziki koşulları ile odanın mevcudu dikkate alınmak suretiyle, kantinden temin edilen; HDMI/SCART/USB ve benzeri veri depolama veya aktarma girişi olmayan, dâhili uydu alıcısı ve bilgisayar sistemi ile tümleşik özelliği bulunmayan televizyon ile buzdolabı, saç kurutma makinesi, idare tarafından uygun görülecek sayıda elektrikli su ısıtıcısı ve iklim koşulları da dikkate alınarak vantilatör bulundurulmasına izin verilebilir.*” hükmü yer almaktadır.

32. Mezkûr Yönetmelik’in “*Yeme ve içmede kullanılacak araç ve gereçler*” başlıklı 6’ncı maddesinde “*Koğuş, oda ve eklentilerinde, her hükümlü için kantinden temin edilmek şartıyla bir adet uç kısmı sivri olmayan on santimetre uzunluğunda bıçak, plastik veya yumuşak metalden imal edilmiş çatal, yemek ve çay kaşığı, 0.50 mm. kalınlığında iki adet metal yemek tabağı ve ikişer adet cam su bardağı ile çay bardağı ve tabağı bulundurulabilir.*” hükmü yer almaktadır.

33. Mezkûr Yönetmelik’in “*Temizlik*” başlıklı 13’üncü maddesinin birinci fıkrasında “*Hükümlüler, koğuş, oda veya eklentilerinde, kantinden temin edilmek koşuluyla kişisel ve çevresel temizliklerini temin için tarak, saç fırçası, sabun, kese, diş macunu, diş fırçası, tıraş sabunu, şampuan, parfüm, krem, saç boyası, çakısı bulunmayan tırnak makası, plastik saplı tıraş bıçağı, beş adet plastik elbise askısı, çamaşır mandalı ve gündelik hayatta kullanılan plastik eşyalar ile idarece uygun görülen uzunlukta çamaşır ipi bulundurulabilir.*” hükmü yer almaktadır.

34. İlgili mevzuat hükümleri ile ceza infaz kurumlarında su ısıtıcısı, tıraş bıçağı, televizyon ve tıraş bıçağı gibi eşyaların bulundurulabilmesine belirli şartlar dâhilinde izin verilmiş olup; muhatap kurum, başvuranın disiplin cezasının infazının kendi odasında gerçekleştirildiğini ve cezanın infazı boyunca kendisine ve başkasına zarar vermemesi amacıyla odasında bulunan kesici, delici, yanıcı ve yakıcı eşyaların kendisinden alındığını belirtmektedir.

35. 5275 sayılı Kanun’un “*Yüksek güvenli kapalı ceza infaz kurumları*” başlıklı 9’uncu maddesinin birinci fıkrasında “*Yüksek güvenli kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlilerine sahip,*

firara karşı teknik, mekanik, elektronik ve fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları sürekli kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasların geçerli olduğu sıkı güvenlik rejimine tâbi hükümlülerin bir veya üç kişilik odalarda barındırıldıkları tesislerdir. Bu kurumlarda bireysel veya grup hâlinde iyileştirme yöntemleri uygulanır.” hükmü yer almaktadır.

36. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik’in “ *Disiplin Cezalarının İnfazı*” başlıklı 120’nci maddesinde; “*Hücreye koyma cezasının infazı: a) Hücreye koyma cezasına infaz hâkiminin onayı ile başlanır. Hücreye koyma cezası, hükümlünün eylemlerinin nitelik ve ağırlığına göre bir günden yirmi güne kadar, açık havaya çıkma hakkı saklı kalmak üzere, geceli ve gündüzlü bir hücrede tek başına tutulması ve her türlü temastan yoksun bırakılmasıdır. b) Hücre, yaşamsal gereksinimleri karşılayacak şekilde ve özellikle, bel hizasında 100x75 cm ebadında penceresi olan ve en az odanın genişliğinde havalandırması bulunan dokuz veya on metrekare büyüklüğünde, duş ve tuvaleti olacak şekilde düzenlenir (...)*” hükmü yer almaktadır.

37. 5275 sayılı Kanun’un “*Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazı*” başlıklı 25’inci maddesinde; “*Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazı rejimine ait esaslar aşağıda gösterilmiştir: a) Hükümlü, tek kişilik odada barındırılır. b) Hükümlüye, günde bir saat açık havaya çıkma ve spor yapma hakkı tanınır. c) Risk ve güvenlik gerekleri ile iyileştirme ve eğitim çalışmalarında gösterdiği gayret ve iyi hâle göre; hükümlünün, açık havaya çıkma ve spor yapma süresi uzatılabileceği gibi kendisi ile aynı ünite kalan hükümlülerle temasta bulunmasına sınırlı olarak izin verilebilir. d) Hükümlü, yaşadığı yerin olanak verdiği ve idare kurulunun uygun göreceği bir sanat veya meslek etkinliğini yürütebilir. e) Hükümlü, kurum idare kurulunun uygun gördüğü hâllerde ve onbeş günde bir kez olmak üzere (f) bendinde gösterilen kişilere, süresi on dakikayı geçmemek üzere telefon edebilir. f) Hükümlüyü; eşi, altsoy ve üstsoyu, kardeşleri ve vasisi, belirlenen gün, saat ve koşullar içerisinde onbeş günlük aralıklarla ve günde bir saati geçmemek üzere ziyaret edebilirler. g) Hükümlü hiçbir suretle ceza infaz kurumu dışında çalıştırılmaz ve kendisine izin verilmez. h) Hükümlü, kurum iç yönetmeliğinde belirtilenlerin dışında herhangi bir spor ve iyileştirme faaliyetine katılamaz. ı) Hükümlünün cezasının infazına, hiçbir surette ara verilemez. Hükümlü hakkında uygulanacak tüm sağlık tedbirleri, tıbbî tetkik ve zorunluluklar hariç ceza infaz kurumlarında, mümkün olmadığı takdirde tam teşekküllü Devlet ya da üniversite hastanelerinin tek kişilik ve yüksek güvenlikli mahkûm koğuşlarında uygulanır.*” hükmü yer almaktadır.

38. Mahpusların kendileri hakkındaki mahkûmiyet veya tutuklama kararı ile hukuken ellerinden alınmayan tüm hakları muhafaza ettiği kabul edilmektedir (Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Avrupa Cezaevi Kurallarına Dair Üye Devletlere Rec(2006)2-rev Sayılı Tavsiye Kararı, para. 2). Ancak, ceza infaz kurumlarında güvenliğin sağlanması ve disiplinin temini gibi kabul edilebilir gerekliliklerin olması durumunda mahpusların sahip oldukları haklar *ölçülülük ilkesi* göz ardı edilmeden sınırlanabilecektir (AYM, *Turan Günana*, B. No:2013/3550, 19/11/2014, para.35).

39. Somut olayda başvuranın yüksek güvenlik bir ceza infaz kurumunda bulunduğu, yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarının sıkı güvenlik rejimine tabi olduğu ve infaz kurumlarında düzenli bir yaşamın sürdürülmesi, güvenliğin ve disiplinin sağlanması hususunda yetkililerin takdir hakkının daha geniş yorumlanacağı belirtilmelidir (AYM, *Gıyasettin Aydın* (2), B. No: 2017/17252, 1/7/2020, para. 42).

40. Bu kapsamda, söz konusu eşyaların başvurudan sürekli olarak alınmadığı, kendisine ve başkasına zarar vermemesi amacıyla elektrikli ve kesici eşyaların odasından alınmasının; hücreye koyma disiplin cezasının niteliğine uygun olduğu ve başvuranın ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infaz rejimine tabi olduğu hususları birlikte değerlendirildiğinde; kötü muamele yasağında aranan asgari eşiğin aşılmadığı değerlendirildiğinden kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

41. Diğer yandan, başvuran Kurumumuza sunduğu ikinci yazılı görüşünde, muhatabın yazılı görüşünü içeren evrakın muhatap kurum görevlilerince kendisine tebliğ edilmediğini ileri sürmüş ise de yapılan incelemede başvurana muhatabın yazılı görüşünün tebliğ edildiği anlaşıldığından, açıkça dayanaktan yoksun olan söz konusu iddianın Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 67'nci maddesi uyarınca kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

4/6/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye